

Læs mere om: Isolering af skråvægge (s. 18), isolering af kælder (s. 32), energivinduer (s. 42), gulvvarme (s. 65).

Kælderen får den store tur

Nye døre og vinduer og forskellige småforbedringer var med i planerne, da Eva og Carsten Bæhrenz købte det lille rødstenshus for knap tre år siden. Derimod havde de ingen anelse om, at de også snart skulle i gang med at give kælderen den helt store omgang.

Det viste sig, at et nedløbsrør og en regnvandsfaskine var defekte, så vandet blev ledt ind til husets sokkel i stedet for væk fra den. Resultatet var store fugtskader i gulv og vægge.

Heldigvis for familien var skaderne en forsikrings sag, så en renovering kunne hurtigt sættes i værk. Den bløde masonit, som væggene var beklædt med – og som havde suget en masse

fugt, blev fjernet, og en affugter blev koblet til. Nedløbsrør og faskine blev skiftet, og de gamle vinduer blev fjernet og i første omgang erstattet af plader.

Det kostede en masse varme og en masse strøm, desværre uden at fugten forsvandt, forklarer Carsten Bæhrenz.

Det viste sig, at der på den anden side af huset var endnu en faskine, som på samme måde var defekt.

Døre og vinduer

Nu har Carsten Bæhrenz skiftet begge faskiner. Alle vægge er rensat og pudset op på ny.

Kælderen blev med en ombygning inddraget til beboelse. På sigt skal også garagen gøres beboelig.

Derudover er en væg flyttet, og nye radiatorer, rørføringer og sikringskab monteret. Det meste er udført med håndværkerhjælp via forsikringselskabet og familiens elforsyningselskab. Desuden har Carsten selv været i gang med at skifte vinduer og døre, sætte nyt loft op og lægge gulv med elvarme i hele kælderen.

– Vinduer og døre i kælderen skulle skiftes, det var vi slet ikke i tvivl om. Dels var de rådne og utætte, og dels ville vi gerne have nogle større vinduer, så vi både kunne få mere lys ned og også bruge dem som flugtveje. Planen var at få en håndværker til at gøre arbejdet, men på grund af meget lang ventetid valgte jeg at gøre det selv, forklarer Carsten Bæhrenz.

– Og det gik faktisk nemt – bortset fra et sted, hvor jeg brugte skum til at montere med, fordi karmskruerne, som jeg ellers fæstnede vinduerne med, ikke ville 'bide' i muren. Jeg tror, man skal være lidt øvet for at bruge skum, fordi det udvider sig så meget – og fordi det klæber som bare pokker. Jeg har i hvert fald givet mig selv en masse arbejde med at fjerne mærkerne efter skum, der

boblede ud over trærammen og ud på muren.

Vinduer og døre mangler stadig fuger, men det arbejde skal overlades til en fugemester, mener Carsten Bæhrenz.

– Jeg synes, det er svært at lægge en pæn fuger rundt om vinduerne. Man risikerer let, at den klatter ud i fugerne mellem murstenene. Det er også vigtigt, at man ikke kommer til at dække dryprillen under vinduesrammen. Sker det, vil regn og fugt blive hængende og trænge ind i træet.

Varme i kældergulvet

Et uopvarmet kældergulv vil altid føles koldt. Derfor ønskede familien at lægge gulvvarme i kældrens entre og i det rum, der skal fungere som kontor for Eva og Carsten. Gulvvarmen skal ikke være primærvarme, men kun lige stå på 'sim-niveau'. Væg-radiatorer skal klare den primære opvarmning.

Valget faldt på elvarme, som godt nok er lidt dyrere i drift end vandbaseret gulvvarme, men til gengæld lettere og billigere at montere. Desuden fylder det kun 3,5 cm i højden, hvilket betyder

Skunken på førstesalen bliver isoleret ved at fjerne et bræt under tagudhænget og skubbe isoleringen ind og på plads nedefra.

Kældervinduerne skulle skiftes, og lejligheden blev udnyttet til at grave ud til større vinduer. Tanken bag var et bedre lysindfald og en funktion som flugtvej.

noget i en forholdsvis lav kælder. Carsten monterede selv gulvvarmen, igen fordi det var næsten umuligt at få en håndværker ud.

– Men det er nu heller ikke svært. Man skal bare være omhyggelig med at få nettet, som ledningerne er monteret på, til at klæbe fast til gulvet. Det er lidt bøvlet, fordi det ikke klæber så godt, som det burde, og når man så hælder den selvnivellerende betonmasse hen over, risikerer man, at nettet svømmer ovenpå, forklarer Carsten Bæhrenz.

Resultatet blev dog flot, og Carsten og Eva er nu i gang med at lægge klinker. Eva står for den kreative del med bånd af klinkebrud, som hun har lavet ved at dække hele klinker til med håndklæder og slå dem i stykker med en hammer. Herefter lægger hun stykkerne ned i fliseklæb som brikker i et puslespil.

Efter kælderprojektet

Når Eva og Carsten Bæhrenz er færdige med det indvendige af kælderen, kommer turen til soklen, som skal isoleres udvendig med 100 mm flamingo og fiberdug. Også dette arbejde er 'gør det selv' – bortset fra gravearbejdet. Isoleringen skal foregå

etapevis, én side ad gangen. Man må aldrig fritlægge et helt hjørne, pointerer Carsten, da man så risikerer, at muren styrter sammen. Første etape er klaret.

Nye lavenergivinduer til resten af huset er bestilt – i denne omgang til montering af håndværker, fordi Carsten finder det for risikabelt for en uøvet at montere vinduer fra en stige eller et interimistisk stillads.

Endelig skal en kold luftstrøm mellem spærrene, som ligger i gulvet under børnenes værelser på førstesalen, stoppes. Vinden slipper ind gennem en sprække inde i det hjørne, hvor etageadskillelse og tagudhæng støder sammen.

– Skunken er uisolert, derfor kan vinden rigtig få fart på langs med spærrene, som nærmest kommer til at fungere som motorveje for den kolde luft. Løsningen er at afmontere et bræt under udhænget og ad den vej lægge en isolering, der kan standse vinden, forklarer Carsten Bæhrenz.

Når de projekter er klaret, er det planen at omdanne den murede garage til beboelse. Til den tid håber Eva og Carsten Bæhrenz, at det er blevet lettere at få fat i god håndværkerhjælp.